

Javítókulcs a hangtan témakörhöz

1. Megadtuk 2 szó jelentését, hangrendjét, valamint első és utolsó betűjét! Írd be az utolsó oszlopba a megfelelő szavak hiányzó betűit!

jelentés	hangrend	a szó
A :díj, elismerés	mély	j utalom
B:hideg,főleg nyári csapadék	magas	j égeső

2. Egy regényből idézzük az egyik szereplő megszólalását a kiejtést követő írásmóddal. Írj ki egy-egy megfelelő szót az eredeti idézetből az alábbi mássalhangzó-törvényekre! **„Asztán el ne fogaggyál semmit István bácsitúl, mert ő szegény kóduš. Még kiennéd a házábul, hát csak vigyél innet hazulról ételt, ne használj az övébül!”**

mássalhangzó-törvény	példa az idézetből
a) részleges hasonulás	asztán, esetleg: még kiennéd
b) teljes hasonulás	használj
c) összeolvadás	fogadjál

3. a) A megadott szavakból hozz létre egy másik, értelmes szót úgy, hogy mindegyikben kicseréled a kiemelt (aláhúzott) mássalhangzót annak zöngés, illetve zöngétlen párjára! Az új szót írd a pontsorra! A betűk sorrendjét ne cseréld fel!

volt: folt robog: ropog köd: köt

b) Egészítsd ki a vonalakra írt 1-1 magánhangzóval az alábbi hiányos betűsorokat úgy, hogy vegyes hangrendű szavakat kapj!

B____K____ : béka vagy bika vagy baki vagy békó vagy buké vagy buki

____LL____T: illat vagy ellát vagy Ellát vagy illót vagy allét vagy állít

4. A magánhangzók megváltoztatásával töltsd ki a táblázat hiányzó rovatait!

mély hangrendű	magas hangrendű
pl. kavár	kövér
dorombol	dörömböl
tompa	tömpe
család, vagy csalód vagy csalod	cseléd

5. Milyen mássalhangzó-törvény van a **vágtok** szóban? Húzd alá a megfelelőt!

jelöletlen teljes hasonulás képzés helye szerinti részleges hasonulás

zöngéesség szerinti részleges hasonulás összeolvadás

6. Alkoss egy-egy értelmes, 5 betűből álló szót az alábbi betűhalmazból a megadott szempontok szerint: **a, a, e, e, k, r, t**

mély hangrendű ige: takar, akart, rakta, rakat,

magas hangrendű főnév: retek, keret, terek

7. Illeszd ugyanazt az egyetlen betűt mindhárom szó elé úgy, hogy új, értelmes szavakat kapj!

Pl.: _gaz, _ránt, _ma – igaz, iránt, ima

a) eper, ecet, eredő

b) füst, fagy, fázik

c) Keress az alábbi szóban öt másik értelmes szót! Írd ki őket a pontsorokra! A betűk sorrendjét ne változtasd meg! Pl.: épül – ép, él

B E T Ű Z

be, tú, tűz, betű,e,

8. Egy-egy betűvel egészítsd ki az alábbi betűsorokat úgy, hogy értelmes szavakat kapj!

Például: _üze_ : füzet

a) Minden jó megoldás elfogadható. Például: dörög, görög, hörög, körök, köröm, töröm

b) Minden jó megoldás elfogadható. Például: dalán, dalát, faláb, falás, galád, halál, halán, halász, nyaláb, talán, talál, Zalán.

c) Figyeld meg a szavak hangrendjét, majd folytasd a sort! Például: havas – heves karom – kérem

boka- béke, böki, bökö

tárul – terel, terül, térül, töröl, törül, tőről, türül, túról

9. Alkoss értelmes szót a hiányzó betűk pótlásával! Pl.: arkaarka tarkabarka

a) epeupa- hepehupa b) hrchrc -hercehurca

c) Írj az üres téglalapba egy olyan hárombetűs szót, amely a megadott szótagokkal összeolvasva új értelmes szavakat alkot!

vár – **rom**

ko – **rom**

ost –**rom**

10. A következő mondatokban állatneveket rejtettünk el. Írd ki őket! A betűk (hangok) sorrendjét nem változtathatod meg!

Hoppá, valami leesett. Makacs a gyerek. **páva, kacsa**

Te velem ne törődj! Nagyon örülök, örvendezem. **teve, ökör**

11. Két-két névben elrejtettünk egy-egy harmadikat. Keresd ki és írd a pontsorra!

a) Mónika Tóbiás: **Kató** b) Margit Tamás **Gitta**

12. Melyik mássalhangzó-kapcsolódási törvényre ismersz rá az alábbi szóban? Karikázd be a helyes válasz betűjelét! **ö k l ü k k e l** A) összeolvadás B) a képzés helye szerinti részleges hasonulás C) **teljes hasonulás** D) zöngéesség szerinti részleges hasonulás